

NAŠ ČASOPIS

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA OBČINE VRHNIKA

LETO XVI

ŠTEVILKA 157

APRIL 1989

*Občinska konferenca SZDL Vrhnika in uredništvo
Našega časopisa vam čestitata za praznik dela
in za praznik občine Vrhnika*

Kje bomo praznovali

Dragica Petrovčič, krajanka KS Ligojna, ki bo gostitelj letošnjega občinskega praznika, je svoj kraj lepo predstavila v raziskovalni nalogi. Objavili jo bomo v celoti, tokrat pa smo izbrali le drobce — tisto, česar del boste lahko videli tudi sami.

Vzrok velikih sprememb v predelovanju in obnavljanju hiš v Veliki Ligojni po letu 1945, je bil požig vasi v mesecu juliju 1942. leta. Italijani so požgali domala vso vas, okrog 40 hiš in gospodarskih poslopij. Le 5 hiš ni bilo požganih. Pogorelim je Obnova le slabo obnovila hiše. Še danes imata obe Ligojni okoli 20 lesenih hišnih stropov. Večina krajanov je v zadnjih dvajsetih letih močno posodobila prostore. Zamenjevali so strešne kritine, lesene stropne zamenjavalni z betonskimi, ugrajevali so dvodelna in tridelna okna in polagali novejša talne obloge, kot so topli pod, parket, tapison, ploščice. Spremembe v tlorisu so nastale z graditvijo novih hiš prevladujejo visokoprtilčne in enonadstropne hiše. Predvsem hiše starejšega datuma še danes nimajo kopalnic in stranišč v hiši. Obloge tal imajo še vedno lesene. Z ukinitvijo črnih kuhinj in graditvijo novih stanovanjskih hiš so sprva gradili lesene, nato zidane sušilnice za meso na podstrešju. Nekatere starejše kmetije še danes shranjujejo žito, mošt, slanino, meso v velikih kaščah. V malih kaščah pa mast, jabolka in druga živila. Živila shranjujejo tudi v kletih in zamrzovalnih skrinjah. V kletih shranjujejo predvsem poljske pridelke, zelenjavo in sadje.

Od druge svetovne vojne pa do danes so domačini zgradili 43 novih hiš. Le 4 hiše so zgradili priseljenci. Ligojncani priseljencev ne sprejemajo z odprtimi rokami, kajti menijo, da je domačega prirastka dovolj.

Z gradnjo novih betonskih hlevov in svinjakov so pričeli po prvi sv. vojni. Številne hleve so po drugi vojni, predvsem pa v zadnjih dvajsetih letih, prenovili in sezidali sodobnejše.

Po letu 1945 je večina kmetov obnovila gospodarska poslopja, lesene in velbane stropne so zamenjali z betonskimi, prenovili so žlebove, ilovnata in lesena tla so zamenjali z betonom, prekritim z lesom, ugradili so napajalnike. Nekateri so zgradili tudi popolnoma nova gospodarska poslopja.

Do leta 1914 so bile stene kamnite. Pri zidanju so uporabljali zmes blata in ilovice. Kleti in veže so bile velbane, stropi ostalih prostorov leseni, obiti z deskami in ometani z ometom. Zidovi so bili tudi meter široki. V zidove so vzdavali butare, ki so služile kot toplotna izolacija. Po I. sv. vojni so stropne izdelovali s tramovi obitimi z deskami, metriskim trsjem, zvezanim z žico. Skupaj je vezalo žgano apno, pomešano s peskom. Cement so le malo uporabljali, ker ga je bilo težko dobiti. Opeko so kupovali v Vrhniki opekarni, ki je delovala že pred I. svetovno vojno. Opeko so uporabljali pri vzdavanju oken in vrat, kamen so vzdavali na sredini. Sele po II. sv. vojni so začeli izdelovati betonske plošče. Lesene stropne ima še 11 hiš v Mali Ligojni. Ostrešja so delali iz smrekovega lesa in jelke. Stanovanjske hiše, ki od zadnjih desetletjih 19. stoletja niso bile bistveno predelane, so: Ogrinova, Gregova in Špelčikova. Tloris ni spremenjen, preoblikovana so le manjša dela. Leta 1975 je bil zadnji kozolec v Ligojni še prekrit s slamo.

Pri Boršnikovih na Mavsarskem hribu je še ohranjena črna kuhinja, ki so jo uporabljali v gospodinjstvu še nekaj let po II. sv. vojni. Danes jo uporabljajo za sušenje mesa, kuhanje prašičje hrane in žganja. Od leta 1920—1926 so pričeli opuščati črne kuhinje. Pojavljajo se štedilniki na trda goriva.

Samostojna stoječa kašča je ohranjena le še pri Ogrinovi in Popitovi, pri katerih se skedenj in kašča združujeta. Pri Kržetovi in Šegovih v Mali Ligojni sta dobro ohranjena samostojna skednja, pri Špelčikovi pa so skedenj preuredili v prostor za mletje šrota. V njem shranjujejo tudi kmetijska orodja.

Samostojno stoječi svinjak so imeli še pred 5 leti pri Ogrinovi, ki pa se je sam od sebe podrl. Obnovljena samostojna velbana svinjaka imajo še pri Popitovi in Šegovih.

Kozolec — dvodelnih je v Ligojni 15 in 1 enojen.

Vodnjakov na vreteno ni več, ohranjena pa sta vodnjaka pri Ogrinovi in Samotorčenovi v Mali Ligojni, ki pa nista več uporabna.

PRAZNIK OBČINE VRHNIKA

**PIREDITVE
OB PRAZNIKU OBČINE VRHNIKA**

ULOVKA 30. april od 15. ure dalje
tradicionalno prvomajsko kresovanje

STARI MALN 1. maj ob 10. uri
prvomajsko srečanje občanov

VRHNIKA 4. maj ob 10. in 5. maj ob 20. uri
revija otroških in odraslih pevskih zborov v OŠ Ivan Cankar

VRHNIKA 7. maj ob 10. uri
otvoritev razstave »Bančništvo 1909—1989« v galeriji »Doma«

DRENOV GRIČ 7. maj ob 10. uri
nogometna tekma Vrhnika — Gonars

LIGOJNA 7. maj ob 14. uri
svečanost ob prazniku občine — tovariško srečanje

VRHNIKA 15. maj ob 10. uri
otvoritev prodajnega salona LIKO

VRHNIKA 15. maj od 10. do 17. ure
ogled obnovljene Lovrenčičeve hiše — IUV

V kasarni Ivan Cankar je bilo slovesno

V kasarni Ivan Cankar je bilo zelo slovesno ob zaprisegi mladih vojakov. Prisostvovali so predstavniki družbenopolitičnih organizacij občin Vrhnika in Logatec, pionirji in mladina. Prišli so tudi domači in prijatelji mladih vojakov iz vseh koncev

domovine. Mladenci v sivoolivnih in modrih uniformah so skupaj s svojimi najbližjimi izrekli besede svečane zaprisege in tako simbolično pokazali, da je naša armada sestavni del naše socialistične družbe in da je povezana s trdnimi nitmi z na-

rodom.

Občinska konferenca SZDL je ob tej slovesnosti organizirala prijateljsko srečanje v Močilniku, kar je tudi eden od načinov za medsebojno spoznavanje.

M. Arsič

Množica pred Mantovo

Nova moda

Po zgledu lanskega sprejema mladih vojakov in njihovih staršev v Mostecu, so letos OK SZDL in mladina skupaj z V.P. pripravili srečanje v Močilniku in domu JLA. Sami ste lahko v zadnjih letih opazili, da je bilo v času zaprisege na Vrhniki po

vseh parkih vse polno, zato je bil tak način najboljši za vse, ne nazadnje tudi za smetarje.

Malo je ponagajalo vreme, nato se je največja skupina usmerila v dom JLA, najbolj hrabri pa so počakali, da se je skozi oblake pokazalo sonce in odšli

v Močilnik, pa tudi Mantova se je dobro napolnila. Mize so bile obložene z vsemi jugoslovanskimi specialitetami, saj je za vsakega najboljša domača hrana. Pojedine so trajale do popoldneva, potem pa so odšli vsi na svoje strani. Nekateri so dejali,

Vrhniški šolniki na drugem mestu

Evica Brelih, sekretarka Občinskega sindikalnega sveta Vrhnika

V vrhniškem gospodarstvu doslej nismo imeli posebnih težav z nezadovoljstvom delavcev. Tudi v družbenih dejavnostih ne.

„Mislim, da nezadovoljstva ni predvsem zaradi dobrega obveščanja delavcev. V večini primerov dobro delajo sindikalne skupine, od katerih delavci izvedo vse, kar jih zanima. Tudi do povratnih informacij prihaja. Če se kar koli kje zaostri, sindikat in vodstvo lahko takoj ukrepata. Največkrat se takrat skličejo delni zbori delavcev ali pa se okrepi delo sindikalnih skupin. Pri obveščanju je namreč tako, da nobena pisana beseda ne more doseči tistega, kar živ pogovor. Ljudje so pač taki, da preberejo tisto, kar jih tisti hip zanima, še posebej pa tisto, kar je na kratko in razumljivo napisano. Pisati takih informacij pa še ne znamo. Mimogrede, preden preideva k prenovi, naj povem, da so teze še za funkcionarje napisane pretežko, za delavce pa še predolgo.

In če rečeva še besedo o osebnih dohodkih prosvetnih delavcev. Niso na Vrhniki na vrhu. So pa res takoj za Kranjem. To pa iz preprostega razloga, ker smo pač vztrajali pri osebnih dohodkih v družbenih dejavnostih na usklajevanju po enoti enostavnega dela.

Prav zato, ker že nekaj časa nimamo posebnih problemov, se poleg tistega forumskega dela bolj intenzivno ukvarjamo z izobraževanjem in pospeševanjem inovativne dejavnosti. Mislim, da imamo na obeh področjih kar lepe uspehe, če sodim po tem, da so delavci zadovoljni. Ker nimamo Delavske univerze smo mi pripravili tečaje jezikov, ki so zelo odmevni med delavci v delovnih organizacijah. Na ta način pa delavcem tudi vračamo del članarine. Tudi na področju inovativne dejavnosti smo že skoraj uspeli spremeniti miselnost, tudi vodilnih.

Mislim, da se je sindikat doslej preveč ukvarjal z vsem po malem, namesto da bi svojo energijo usmeril v tiste bistvene probleme, ki dejansko žulijo delavce. Zato je sindikat zdaj organizacija, ki nima moči in mnenje sindikatov ni za nikogar obvezujoče.

Če hočemo to spremeniti, moramo pripraviti program, ki ga bodo delavci sprejeli za svo-

jega. Potem ne bo težav s članstvom in članarino, čeprav bi bila večja.

Pri bodoči organiziranosti bomo morali upoštevati, da težave združujejo ljudi. Pri nas to delno že upoštevamo in sklicujemo seje bolj po interesih. Zakaj bi sklicali sejo odbora, sveta ali komisije zaradi vprašanja, ki zanima enega ali dva člana. Drugi bi se ob tem dolgočasili in po nepotrebnem zapravljali čas, ker kaj koristnega ne morejo pripetati. Takih sestankov se že nekaj časa izogibamo in vsi so zadovoljni. Glede popolne loči-

tve od drugih družbenopolitičnih organizacij mislim, da ne bo šlo tako hitro. Navajeni smo na povezavo, navajeni na izmenjavo izkušenj in na ocene. Treba bo nekaj spremeniti v ljudeh ali pa dobiti neobremenjene.

Vsekakor pa bo treba večjo veljavo dati panožnim sindikatom. Saj sem že rekla, da podobni problemi združujejo ljudi. Le enotni in močni pa jih bodo lahko reševali. Pri tem pa bo treba dati sindikalnim delavcem veliko več znanja.“

Pomagaj si sam

Tako so dejali krajanji Švigljeve ulice v Borovnici in vzeli krampe in lopate v roke. Kot mi je povedal Andrej Bizjak, so se z izvajalcem del dogovorili, da bodo sami pripravili teren za asfaltiranje. Cesta je zelo strma, zato so imeli vedno težave pri pluzenju, vzdrževanju, saj jim je voda velikokrat cesto „odnesla“, tako da jo je bilo potrebno dobro vzdrževati.

Zato je asfalt res najboljša rešitev. Za akcijo se je odločilo 11 strank, eden pa se je strinjal in dokazal, da smo ljudje ljudje.

Krajanji bodo asfalt financirali sami, material za nasipanje ceste in kanalizacijske cevi pa je prispevala KS. Kljub velikanskim vsotam denarja, ki so ga zbrali za gradnjo, vseeno ne bo pokrita vsa ulica, ampak samo sto metrov največjega klanca, drugod pa bo potrebno še gaziti po lužah.

Občani, ki potrebujete asfalt, zgledujte se po tem, saj se tako najhitreje pride do asfalta, brez odvečnega pregovarjanja in tranjanja na vrata.

Andrej Drašler

Družina Šmida iz Vrbovca

Prišlo je dekle.

Mali vojak

da je na Vrhniki premajhen hotel, tako da vsi ne morejo pre spati na Vrhniki. Odpravil sem se v hotel Mantovo, kjer so mi povedali, da je še prostora, je pa mnoge odbila cena prenočišča.

V času ko na Slovence in Slovenijo letijo kritike iz vseh koncev domovine, me je zanimalo, kaj si o tem mislijo ljudje, ne pa politiki. Dobil sem čisto drugačno mnenje, kar je mogoče posledica tega, da smo na našem „terenu“, o čemer pa močno dvomim.

Pa pogledjmo, kaj so dejali nekateri:

Vladi Žardin iz Zagreba:

„Sin se dobro počuti pri vojakih, saj se je privadil na vojaško življenje.“ S sprejemom v kasarni in potem v Močilniku je bil zadovoljen, saj ni vedel, kako naj preživi dan s svojim sinom.

Rajko Vukotič iz Beograda pravi, da je prišel neobremenjen glede odnosov med Slovenci in Srbi, ker se v te stvari ne vpleta. Prvič je v Sloveniji in je zadovoljen s prireditvijo v Močilniku.

Skupina vojakov je veselo proslavljala v družbi Jasne Tanasijević, ki je prišla obiskat prijatelja z Dunaja.

Zlatko Šmida iz Vrbovca je dejal, da je večkrat vozil po Sloveniji. Zadovoljen je z organizacijo v kasarni in pravi, da je za vojake lepo poskrbljeno, pa tudi Vrhnika je lep kraj. Na Vrhniki niso prenočili, domov so se vrnili z vlakom.

Študentka iz Banjaluke je povedala, da je prvič v Sloveniji in na zaprisegi. V hotelu je dobila sobo.

Kako je potekala organizacija, je prezrla, saj je prišla samo zaradi fanta.

Fotoreportaža: Andrej Drašler

Tudi v drugo neuspešni

Košarkarji Fenolita iz Borovnice se tudi v drugem poskusu niso uspeli uvrstiti v slovensko košarkarsko ligo. Morali so priznati, da sta za zdaj ID Ježica in Koper boljši moštvi in da sta si zaslužila napredovanje. Borovničani so bili četrti, kar je nekoliko slabše kot lani, čeprav so

imeli nova igralška imena, dosti boljša in močnejša. Svoje možnosti za napredovanje so zapravili predvsem s porazoma s Koprom in z Ježico doma. Z minusi v mini ligi pa je težko narediti kaj več od doseženega. Kljub temu je letošnje tekmovanje izkušnja več in do-

bra šola za naslednje. Nova imena imajo, igralci so dobri in moštvo homogeno in uigrano, da lahko v tretjem poskusu naredi vse za dosego željenega cilja: uvrstitev med najboljše slovenske košarkarje.

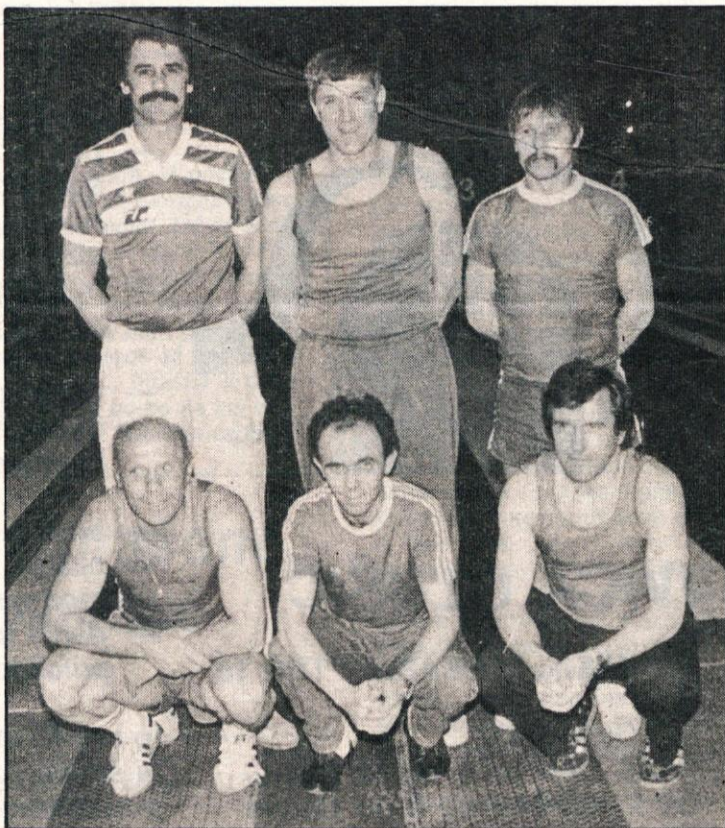
Momir Arsić

„Tankisti“ trenirajo in nastopajo v Ljubljani

Brezdomci

Kegljanje je že dolga leta v paleti športov v naši občini. Starejši ljubitelji te igre se še dobro spomnijo enosteznega kegljišča v domu JLA na Vrhniki z „dežurnim“, ki je postavljal „polena“. Prav želja po dokazovanju in tekmovanju je bila odločilna pri ustanovitvi KK Tankist. Ko so postavili štiritezno kegljišče zraven hotela Mantova, so šele dobili polet; pojavili so se mladi in nadarjeni tekmovalci, ki so nastopali na številnih tekmovanjih. In prav tedaj, ko bi kegljanju na Vrhniki dali nove razsežnosti, so se na kegljišču v Mantovi pojavile mize za biljard. Najbrž so se odgovorni v našem edinem hotelu odločili za ta korak zaradi „tržne ekonomije“ in želje po čimvečjem zaslužku. Tako so se „tankisti“ čez noč znašli na cesti in morali so začeti znova na najetem kegljišču v Ljubljani.

Kljub vsem nadlogam, ki spremljajo dvajsetino preostalih igralcev kluba Tankist, ti dosega zelo dobre rezultate. V Ljubljani redno trenirajo v prvi ligi ljubljanske zveze. Kot da so jim nove razmere dale še več moči, da bi pokazali, kako dobro moštvo so in da so po krivici ostali brez doma. V prvi polovici tekmovanja so skupaj z Rikom, Grosupljem in SCT na prvem mestu s 14 točkami. Za 29. november pripravijo turnir, na katerem nastopajo najboljši igralci iz Jugoslavije in tudi svetovni

prvaki, sami pa se udeležujejo številnih turnirjev. Poleg organizacijskih uspehov beležijo tudi spoštovanja vredne dosežke. Špur je bil 30. na slovenskem prvenstvu, Šulek 34., v dvojicah pa sta bila Šulek in Ivančević 24.

Špur, Grgina, Buh, Dobrovoljc, Ivančević, Šulek, Vrtauč,

Momir Arsić

Čosić in drugi mislijo, da bo prišel čas, ko bodo spet nastopali na kegljišču na Mantovi. Pravi, da bosta vrhniška ZTKO in Mantova znala najti skupni jezik in spet ponuditi ta šport kot tekmovalni in za rekreacijo.

Predstavitve knjige

Prireditveni odbor 38. šahovskega prvenstva Slovenija za leto 1989 je uspešno izpolnil še zadnji naloge: izdati in predstaviti knjigo o prvenstvu.

Predstavitve knjige z naslovom 38. člansko prvenstvo Slovenije v šahu za leto 1988 so se udeležili poleg predstavnikov družbenopolitičnih organizacij občine Vrhnika in udeležencev Justina, Jerića, Črepana, Ostermana, Orla in Jelena tudi ljubitelji te igre. V knjigi so na 112 straneh predstavljeni občina Vrhnika, šahovsko društvo kot prireditelj prvenstva, udeleženci prvenstva in vse odigrane šahovske partije. Del knjige je namenjen tudi udeležencem kot komentatorjem svojih najbolj uspešnih partij.

Knjigo je uredil Angelo Arčon, grafikone in tabele pa so

pripravili Peter Kobal, Aleš Rom in Matjaž Jereb. Natisnila jo je Tiskarna Slovenija.

Na promociji knjige so udeleženci prvenstva in člani ŠD Vrhnika odigrali tudi hitropotezni turnir. Zmagala sta Orel in Čre-

pan s sedmimi točkami. Tretji je bil Osterman 6,5, 4. in 5. mesto si delita Justin in Jelen s 6 točkami. Sledijo Jerić, Rom, Jug, Hadalin in Jereb.

Momir Arsić

Sahovsko prvenstvo Notranjske za starejše pionirje in pionirke

Kozjanova in Miletič

Osnovna šola Ivan Cankar in ŠD Vrhnika sta pripravila letošnje šahovsko prvenstvo Notranjske za starejše pionirje in pionirke. Nastopili so najmlajši šahisti in šahistke iz Dragomerja, Vrhnike, Borovnice, Logatca in Postojne. Tekmovalo je samo šest pionirk in 26 pionirjev. Pionirke so igralo po Bergovem sistemu, medtem ko so morali pionirji igrati „švicarja“.

Kozjanova pri pionirkah in Miletič pri pionirjih sta premočno vodila in zmagala brez izgubljenih točk. Samo mlajši Šoln je zadal precej skrbi prvouvrščene Miletiču.

Izidi:

Pionirke: 1. Kozjan (Dragomer) 5, 2. Smrdu (Postojna) 3, 3. Konjar (Dragomer) 3, itd.

Pionirji: 1. Miletič (Postojna) 7, 2. Šoln (Dragomer) 5,5, 3. Aleksić (Vrhnika) 5, itd.

Momir Arsić

Najboljši na Notranjskem: Aleksić, Šoln in Miletič.

Sahovsko prvenstvo Notranjske za pokal maršala Tita

Vrhničani prepričljivo prvi

Šahovski klub Postojna je v tamkajšnjem domu JLA pripravil letošnje tekmovanje za pokal maršala Tita za območje Notranjske. Nastopili so člani, mladinci in ženske.

Na najmnogičnejše srečanje

imajo Vrhničani prijetje spomine. V prejšnjem kolu so namreč, potem ko so bili drugi na republiškem finalu, uspeli priti tudi med jugoslovansko elito na dvanajsto mesto, kar je največji moštveni uspeh v zgodovini

društva. Lanski uspeh pa je vplival tudi na letošnjega. Od dvajsetih možnih točk so jih zbrali devetnajst, s čimer so pokazali, da se bodo tudi letos bojevali v samem vrhu na republiškem tekmovanju.

Mladinci so se hrabro bojevali za prvo mesto. Kljub temu so zmagali Postojnčani. Ženske so tekmovali samo na dveh deskah. Domačinke so premagale pionirke iz Dragomerja.

Izidi:

Ženske: ŠK Postojna 4, Dragomer 0.

Mladinci: 1. SK Postojna 4, 2. ŠD Vrhnika 4, 3. Dragomer 3,5, 4. SK Postojna II 0,5.

Člani: 1. ŠD Vrhnika 10 (19), 2. ŠK Postojna 8 (13), 3. ŠK Loška dolina I 6 (12), 4. ŠK Loška dolina II 3 (6,5), 5. ŠK Postojna II 2 (5), 6. Dragomer 1 (4).

Momir Arsić

Prvi v Postojni: Gostiša, Jerić, Justin in Mikac

Mali oglasi

Tehnični pregledi traktorjev v Borovnici bodo 19. maja 1989 od 8.00 do 17.00 ure.

Garažo v bližini gostilne Turšič kupim za gotovino. Naslov v uredništvu.

HUMUS — zemlja za lončnice, naprodaj: Gradišče 7, Vrhnika.

Sprejemni izpiti v Glasbeni šoli bodo 19. in 26. 5. 1989 ob 17. uri v prostorih Glasbene šole Vrhnika.

INŠTRUIRAM kemijo za osnovne in srednje šole na vašem domu. Ivo Horvat, Laze 19a, Borovnica.

Streliški kotichek

Tekmovanje v Pivki

Vrhniški strelci so se 15. aprila letos udeležili tekmovanja za vstop v II. republiško ligo, ki je bilo v Pivki. Prouvrščena ekipa se bo udeležila finala za vstop v II. republiško ligo.

Ekipno:

1. SD Tone Tomšič — Javor Pivka 1395 krogov

2. SD Vrhnika 1384 krogov
3. SD Logatec 1223 krogov

Posamezno:

1. Maver, Pivka 357
2. Lamprecht, Vrhnika 356
3. Krnel, Pivka 353
4. Sumina, Vrhnika 348
5. Skodlar, Vrhnika 347
6. Oblak, Vrhnika 333
Lamprecht

NAŠ ČASOPIS

Naš časopis — Glasilo občinske konference Socialistične zveze delovnega ljudstva občine Vrhnika. V.d. glavnega in odgovornega urednika: Ciril Brajer. Uredniški odbor: Simon Seljak — predsednik, Ciril Brajer, Marjan Horvat, Cvetka Glumac, Momir Arsić, Tone Janežič, Dragica Krašovec. Lektorica: Sonja Seljak. Tehnični urednik: Marjan Ivanuš. Naslov uredništva: OK SZDL, Cankarjev trg 8, Vrhnika. Številka žiro računa: 50100-678-54000. Telefonska številka uredništva: 751-325. Tisk: Cicero studio. Po mnenju sekretariata za informacije v IS SRS na podlagi 7. točke prvega odstavka 26. člena zakona o obdavčevanju proizvodov in storitev v prometu (Uradni list SFRJ, št. 33-316-72) je Naš časopis oproščen prometnega davka.